

Raadsfractie CDA
T.a.v. mevrouw De Raadt

Ons kenmerk CC/2021/0291532
Datum 1 juni 2021
Afdeling Concerncontrol
Contact M. Jonker
Telefoon 023-511
E-mail mjonker@haarlem.nl

Onderwerp: Beantwoording Art 38 vragen Onrechtmatige Statutenwijziging Spaarnelanden N.V

Geachte mevrouw De Raadt,

Op 14 mei 2021 heeft u vragen gesteld ex art. 38 RvO inzake geheimhouding van stukken op grond van artikel 10 WOB. Met deze brief geven wij antwoord op uw vragen. Hieronder is uw vraag steeds cursief weergegeven waarna het antwoord van het college volgt. Voor een compleet beeld van de context voegen wij uw brief bij deze antwoordbrief.

1. Bent u het met het CDA en de RKC eens dat de gemeente, als aandeelhouder van Spaarnelanden N.V., controleert of Spaarnelanden N.V. zich aan de - door de gemeenteraad - gestelde kaders houdt? Het college dit doet namens de gemeente en de raad het college hierop moet controleren?*

Antwoord:

Als ook beschreven in het RKC rapport "Onderzoek governance Spaarnelanden" zijn de kaders van de governance vastgelegd in de wet en in de nota verbonden partijen. In de nota verbonden partijen worden de verantwoordelijkheden van raad en college nadrukkelijk onderscheiden. De gemeenteraad gaat over het 'wat' en legt in een Nota verbonden partijen algemene en specifieke uitgangspunten vast. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om wanneer en hoe een relatie met een verbonden partij wordt aangegaan, hoe verantwoordelijkheden verdeeld zijn, wat van belang is voor besluitvorming en hoe de informatievoorziening wordt geregeld; het college gaat over het 'hoe' en vervult de aandeelhoudende rol richting verbonden partijen.

2. Bent u het met het CDA en de RKC eens dat de gemeente toezicht moet houden op Spaarnelanden als ware het een eigen afdeling?*

Antwoord:

Als aangegeven op pagina 7 van bovengenoemd onderzoeksrapport van de RKC kent Spaarnelanden als hoogste orgaan van zeggenschap de aandeelhoudersvergadering en is er een raad van commissarissen ingesteld, ieder met een eigen rol in het toezicht op Spaarnelanden. De raad van

commissarissen heeft wettelijk de taak om toezicht te houden op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in de vennootschap. De aandeelhoudersvergadering heeft zowel statutair als in de praktijk de bevoegdheid om ten aanzien van alle wezenlijke besluiten binnen Spaarnelanden doorslaggevende invloed uit te oefenen. Met deze inrichting van rollen en verantwoordelijkheden is invulling gegeven aan het vereiste toezicht, er wordt toezicht gehouden op Spaarnelanden als ware het een eigen dienst.¹ De gemeente heeft doorslaggevende invloed zowel op de strategische doelstellingen als op de belangrijke beslissingen van Spaarnelanden.

3. Bent u het met het CDA en de RKC eens dat de RvC niet voor de gemeente Haarlem (AvA) controleert, maar dat de gemeente Haarlem zélf effectief toezicht moet houden op Spaarnelanden, waaronder ook op alle commerciële activiteiten?*

Antwoord: zie antwoord 2 wat betreft de invulling van het toezicht.

Op de activiteiten die Spaarnelanden voor derden verricht houdt de gemeente inhoudelijk niet het toezicht als op de activiteiten die onder de gemeentelijke opdrachtverstrekking vallen. In de reactie van het college op het RKC rapport "Onderzoek governance Spaarnelanden" is dit toegelicht en het college is niet van opvatting veranderd. Het college ziet er in zijn rol van aandeelhouder evenwel op toe dat Spaarnelanden geen marktactiviteiten ontplooit die de statutaire doelen te buiten gaan. Ook ziet het college erop toe dat deze activiteiten qua omvang de toegestane 20% niet overschrijden, dit laatste om de investingsrelatie met Spaarnelanden te waarborgen. De aandeelhouder ziet er voorts op toe dat commerciële activiteiten van Spaarnelanden qua financiële resultaten en eventueel aan de activiteiten verbonden risico's verantwoord zijn. Zij mogen financieel noch anderszins een bedreiging vormen voor het bedrijf. Ook de relatie met de bestaande bedrijfsprocessen moet zijn gewaarborgd.

4. Bent u het met het CDA en de RKC eens dat de pilot iZoof een voorbeeld is van een marktactiviteit die buiten de door de raad gestelde beleidskaders valt? En dat Spaarnelanden inmiddels grotere ambities heeft dan bij de oprichting van de overheids N.V. was voorzien en uit haar oprichtingsstatuten viel op te maken?*

Antwoord:

In 2017 is in opdracht van de toenmalige aandeelhouder aan Spaarnelanden gevraagd om met voorstellen te komen voor een duurzame inzetbaarheid van personeel ter versterking van een

¹ 'Toezicht houden' in de zin van de Europese aanbestedingsrichtlijn 2014/24 (artikel 12) heeft — anders dan wat er gebruikelijk in het Nederlands onder wordt verstaan - als betekenis: gebiedende en doorslaggevende invloed uitoefenen. Immers, de oorspronkelijke Engelstalige tekst van dit artikel spreekt over: 'to exercise control'. Daar wordt blijkens de tekst van het artikel onder verstaan een beslissende invloed uitoefenen op zowel strategische doelstellingen als op belangrijke beslissingen van de gecontroleerde rechtspersoon.

gezond bedrijf. En in datzelfde kader om meer gebruik te maken van het 20% omzetdeel zijnde niet-overheidsactiviteiten. Eind 2017 zijn daarvoor de eerste voorstellen gedaan voor een social enterprise. En vanuit datzelfde meegegeven kader hebben daarna meer ontwikkelingen plaatsgevonden. De nieuwe statuten zijn eind 2017 in de aandeelhoudersvergadering vastgesteld, noodzakelijk in verband met de toetreding van de gemeente Zandvoort als nieuwe aandeelhouder. In de commissie Bestuur van 13 februari 2020 waarin het RKC rapport 'Onderzoek governance Spaarnelanden' werd behandeld en de reactie van het college op dit rapport heeft toenmalig wethouder Snoek aangegeven waarom de statutenwijziging niet expliciet genoeg is voorgelegd in de vorige periode: "De reden daarvoor was dat de aandacht volledig op een ander deel van de discussie zat, Zandvoort, de invlechting van Zandvoort, en dit is onvoldoende naar voren gekomen in dat proces naar u toe. In onze collegereactie hebben we uitleg proberen te geven, om onderbouwing te geven voor alle statutenwijziging. Naar ons oordeel voldoen we daarmee met de aanbeveling van de RKC."

5. Bent u het met het CDA en de RKC eens dat om te voldoen aan het effectief toezichtcriterium voor quasi inbesteden, de gemeente een "doorslaggevende invloed" moet hebben op de strategische doelstellingen en op de belangrijke beslissingen van Spaarnelanden?*

Antwoord: zie antwoord 2

6. In december 2017 heeft Spaarnelanden haar statuten gewijzigd en aan haar doelomschrijving de volgende onderdelen toegevoegd:

- e) het beheren van een wagen- en materieelpark*
- f). het beheren, exploiteren en verhuren van onroerende en roerende goederen,*
- g) het (op afstand) toezicht houden op het beheren en bedienen van onroerende en roerende goederen*
- h) het verlenen van transport- en vervoersdiensten.*

Bent u het met het CDA en de RKC eens dat door de statutenwijziging het mogelijk werd om wagen- en materieelpark te beheren (iZoof carsharing) en transport- en vervoersdiensten (iZoof taxi) te verlenen?*

Antwoord:

Het oogmerk van de statutenwijziging was aansluiten bij de reeds bestaande activiteiten/opdrachtverlening. Het is correct dat de statuten hierdoor ook ruimte bieden voor het beheren (iZoof carsharing) en transport- en vervoersdiensten (iZoof taxi).

7. Bent u het met het CDA en de RKC eens dat Spaarnelanden door de statutenwijziging feitelijk haar eigen beleidskaders heeft verbreed en dat deze kaders ten onrechte nooit zijn vastgesteld door de raad?*

Antwoord: zie antwoord 4 en 6

8. Zo niet, kunt u dan aangeven wanneer de raad heeft besloten om naast de bestaande kerntaken daar nog een beleidskader, namelijk "Duurzame mobiliteit" aan toe te voegen? (Graag de desbetreffende raadsbesluiten bijvoegen.)

Antwoord: zie antwoord 4 en 6

9. Bent u het met het CDA en de RKC eens dat belangrijke beleidswijzigingen van een verbonden partij altijd ter besluitvorming aan de raad moet worden voorgelegd?*

Antwoord: zie antwoord 2

10. Bent u het met het CDA en de RKC eens dat de verplichting de raad te betrekken bij de besluitvorming over de statutenwijziging zowel volgt uit de Gemeentewet (en de Handreiking/Protocol Actieve Informatieplicht) als uit de Nota Verbonden Partijen?*

Antwoord: zie antwoord 4

11. Kunt u uitleggen waarom het college in 2017 de Gemeentewet (en de Handreiking/Protocol Actieve In: formatieplicht en de Nota Verbonden Partijen) niet heeft gevolgd?

Antwoord: zie antwoord 4

12. Op welke manier en op welke termijn (de RKC stelde deze "besluitvormingsfout" reeds vast in januari 2020) is het college van plan deze inbreuk te herstellen?

Antwoord:

De toenmalige wethouder Snoek heeft in de commissie Bestuur van 13 februari 2020 over vragen met betrekking tot iZoof de volgende reactie gegeven: "U heeft een evaluatie ontvangen van de IZoof-activiteiten, met daarbij het tijdpad over hoe we tot besluitvorming komen...u gaat gewoon als raad aan het eind van de dag zeggen; gaan we daar nou mee door of niet, en in welke vorm gaan we daar dan mee door? "

Aan het slot van de bespreking van de commissie Bestuur van 13 februari 2020 heeft wethouder Snoek voor de duidelijkheid aan de commissie de vraag gesteld of het college met de toelichting op de statutenwijziging voldaan heeft aan de aanbeveling van de RKC. Daarbij gaf hij expliciet aan dat de raad daarover gaat. Het CDA bij monde van mw. De Raadt bracht het volgende standpunt in: "En op zich,

het CDA kan zich goed vinden in de onderbouwing die het college geeft van waarom die statuten gewijzigd zijn en wat dan de nieuwe strategische koers is. Dus daarover hoeven wij niet per se te praten.....De daadwerkelijke invulling die Spaarnelands eraan gegeven heeft, dus Electric Taxi en iZoof, waar ook de VVD technische vragen over gesteld hebben, ja, daar wil ik sowieso nog wel een keer over spreken...". De commissie sloot zich bij meerderheid aan bij dit standpunt.

De voorzitter van de commissie Bestuur concludeerde dat de commissie Bestuur ermee instemde dat het college aanbeveling 2 inzake het geven van toelichting op de statutenwijziging had afgedaan. De RkC heeft ook ingestemd met de afdoening.

* RKC Rapport Afstand én Invloed - Onderzoek Governance Spaarnelands; o.m. pagina 16, 21, 22 en 29.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,

de burgemeester,

mr. C.M. Lenstra

drs. J. Wienen